

Халім Бююкуслу^{1,*}, Абдулла Каплан²

¹ *Гіресунський університет, Гіресун, Туреччина*

² *Університет імені Сулеймана Деміреля, факультет мистецтв і наук, кафедра фізики, Іспарта, Туреччина*

*Відповідальний автор: halimbuyukuslu@gmail.com

ОЦІНЕНА ЕМПІРИЧНА СИСТЕМАТИКА ПЕРЕРІЗІВ РЕАКЦІЇ (n, α) ПРИ ЕНЕРГІЯХ 14 - 15 МеВ

У цьому дослідженні застосоване емпіричне рівняння, запропоноване Тел та ін., що включає параметр асиметрії для реакції (n, α) при енергіях 14 - 15 МеВ. Значення вільних параметрів рівняння були визначені при підгонці експериментальних перерізів. Класифікація ядер на парно-парні та непарно-парні була прийнята для врахування ефекту спарювання на перерізи (n, α) реакції. Розрахунки функції збудження були проведені для таких ядер мішеней, як ⁶⁵Cu, ⁷¹Ga, ³¹P і ⁹⁹Tc, для (n, α) реакції при енергіях нейтронів, що налітають, до 30 МеВ. Проведено порівняння між наявними експериментальними даними, розрахунками перерізів за ядерними моделями та результатами, обчисленими за емпіричними формулами. Визначені співвідношення для перерізів (n, α) реакції працюють при вхідних енергіях нейтронів 14 - 15 МеВ. Зроблені розрахунки прийнятно узгоджуються з відомими експериментальними даними.

Ключові слова: емпіричні формули, параметр асиметрії, (n, α) реакції, систематика перерізів, програми для ядерних реакцій.

Халим Бююкуслу^{1,*}, Абдулла Каплан²

¹ *Гиресунский университет, Гиресун, Турция*

² *Университет имени Сулеймана Демиреля, факультет искусств и наук, кафедра физики, Испарта, Турция*

*Ответственный автор: halimbuyukuslu@gmail.com

ОЦЕНЕННАЯ ЭМПИРИЧЕСКАЯ СИСТЕМАТИКА СЕЧЕНИЙ РЕАКЦИИ (n, α) ПРИ ЭНЕРГИЯХ 14 - 15 МэВ

В этом исследовании применено эмпирическое уравнение, предложенное Тел и др., которое включает параметр асимметрии, для реакции (n, α) при энергиях 14 - 15 МэВ. Значения свободных параметров уравнения были определены при подгонке экспериментальных сечений. Классификация ядер на четно-четные и нечетно-четные была принята для учета эффекта спаривания на сечения (n, α) реакции. Расчеты функции возбуждения были проведены для таких ядер мишеней, как ⁶⁵Cu, ⁷¹Ga, ³¹P и ⁹⁹Tc, для (n, α) реакции при энергиях налетающих нейтронов до 30 МэВ. Проведено сравнение между имеющимися экспериментальными данными, расчетами сечений за ядерными моделями и результатами, вычисленными по эмпирическим формулам. Определенные соотношения для сечений (n, α) реакции работают при входных энергиях нейтронов 14 - 15 МэВ. Произведенные расчеты приемлемо согласуются с известными экспериментальными данными.

Ключевые слова: эмпирические формулы, параметр асимметрии, (n, α) реакции, систематика сечений, программы для ядерных реакций.

Halim Büyükuslu^{1,*}, Abdullah Kaplan²

¹ *Giresun University, Giresun, Turkey*

² *Süleyman Demirel University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Physics, Isparta, Turkey*

*Corresponding author: halimbuyukuslu@gmail.com

EVALUATED EMPIRICAL SYSTEMATICS OF (n, α) REACTION CROSS-SECTIONS AT 14 - 15 MeV INCIDENT ENERGY

In this study, the asymmetry parameter-included empirical equation proposed by Tel et al. has been applied for (n, α) reaction at 14 - 15 MeV energies. The free parameters of equation have been determined by fitting of experimental cross-section data. Even-even and odd-even nuclei classification have been made in order to taking into account of pairing effect on the (n, α) reaction cross-sections. Excitation function calculations have been carried out for target nuclei such as ⁶⁵Cu, ⁷¹Ga, ³¹P and ⁹⁹Tc by (n, α) reactions up to 30 MeV neutron induced energy. Comparisons have been made among available experimental data and results of cross-sections calculated by nuclear models with results of values calculated by empirical formulas. Determined relations are functional for the (n, α) reaction cross-sections at 14 - 15 MeV incoming neutron energies. Acceptable harmonies have been seen between collected experimental data and modelled calculations.

Keywords: empirical formulas, asymmetry term, (n, α) reactions, cross-section systematics, nuclear reaction codes.

REFERENCES

1. Y.L. Han, Z.J. Zhang. Double differential neutron emission cross-sections for $n_{+}^{(230,231,232,233,234)}\text{Th}$ reactions. [Nucl. Phys. A 753 \(2005\) 53](#).
2. V. Semkova et al. A systematic investigation of reaction cross-sections and isomer ratios for neutrons up to 20 MeV on Ni-isotopes and ^{59}Co by measurements with the activation technique and new model studies of the underlying reaction mechanisms. [Nucl. Phys. A 730 \(2004\) 255](#).
3. V. Semkova et al. Neutron activation cross-sections for zirconium isotopes. [Nucl. Phys. A 832 \(2010\) 149](#).
4. R. Raut et al. Cross-section measurements of neutron-induced reactions on GaAs using monoenergetic beams from 7.5 to 15 MeV. [Phys. Rev. C 83 \(2011\) 044621](#).
5. F.M.D. Attar et al. Cross-sections for formation of $^{89}\text{Zr}^m$ through $^{90}\text{Zr}(n, 2n)^{89}\text{Zr}^m$ reaction over neutron energy range 13.73 MeV to 14.77 MeV. [Nucl. Phys. A 802 \(2008\) 1](#).
6. Y. Iwamoto et al. Measurements and Monte Carlo calculations of neutron production cross-sections at 180 degrees for the 140 MeV proton incident reactions on carbon, iron, and gold. [Nucl. Instrum. Methods A 620 \(2010\) 484](#).
7. E. Milad, S. Mahdi. Nuclear data for the cyclotron production of ^{117}Sb and ^{90}Nb . [Chinese Physics C 35 \(2011\) 248](#).
8. A.Y. Konobeyev, Y.A. Korovin, P.E. Pereslavtsev. Systematics of (n, t) reaction cross-sections at 14.6 MeV. [Nucl. Instrum. Methods B 93 \(1994\) 409](#).
9. A.Y. Konobeyev, Y.A. Korovin. Semi-empirical systematics of (n, p) reaction cross-sections at the energy of 14.5 MeV. [Nucl. Instrum. Methods B 103 \(1995\) 15](#).
10. M. Belgaid, M. Asghar. Semi-empirical systematics of (n, p) reaction cross-sections for 14.5 MeV neutrons. [Appl. Radiat. Isot. 49 \(1998\) 1497](#).
11. M. Belgaid, M. Asghar. Semi-empirical systematics of (n, α) cross-sections for 14.5 MeV neutrons. [Nucl. Instrum. Methods B 149 \(1999\) 383](#).
12. I. Kumabe, K. Fukuda. Empirical formulas for 14 MeV (n, p) and (n, α) cross-sections. [J. Nucl. Sci. Technol. 24 \(1987\) 839](#).
13. N.I. Molla, S.M. Qaim. A systematic study of (n, p) reactions at 14.7 MeV. [Nucl. Phys. A 283 \(1977\) 269](#).
14. V. Levkovskii. Empirical behavior of the (n, p) cross-section for 14 - 15 MeV neutrons. [Soviet Phys. JETP 18 \(1964\) 213](#).
15. V. Levkovsky. Empirical regularities in the (n, p) cross-sections at 14 - 15 MeV neutron energies. [Zh. Eksp. Teor. Fiz. 45 \(1963\) 305](#).
16. V. Levkovsky. The (n, p) and (n, α) cross-section at 14 - 15 MeV. [Yad. Fiz. 18 \(1973\) 705](#).
17. Y.N. Trofimov. Isotopic dependence of the (n, p) reaction cross-sections on the nuclear neutron excess parameter. [Atomnaya Energiya 75 \(1993\) 33](#).
18. F.I. Habbani, K.T. Osman. Systematics for the cross-sections of the reactions (n, p) , (n, α) and $(n, 2n)$ at 14.5 MeV neutrons. [Appl. Radiat. Isot. 54 \(2001\) 283](#).
19. V.N. Manokhin, N. Odano, A. Hasegawa. Consistent evaluations of $(n, 2n)$ and (n, np) reaction excitation functions for some even-even isotopes using empirical systematics (Japan, Japan Atomic Energy Research Institute, 2001) 30 p.
20. S.M. Qaim, G. Stöcklin. Investigation of (n, t) reactions at 14.6 MeV and an analysis of some systematic trends in the cross-section data. [Nucl. Phys. A 257 \(1976\) 233](#).
21. M. Belgaid, M. Asghar. Semi-empirical systematics of (n, p) cross-sections for 14.5 MeV neutrons. [Nucl. Instrum. Methods B 142 \(1998\) 463](#).
22. S. Ait-Tahar. The systematics of (n, p) cross-sections for 14 MeV neutrons. [J. Phys. G 13 \(1987\) L121](#).
23. J.H. Luo et al. Semi-empirical systematics for the cross-sections of the reactions (n, α) , (n, p) and $(n, 2n)$ at 14.5 MeV neutrons on the basis of experimental data measured by Lanzhou University. [Nucl. Instrum. Methods B 266 \(2008\) 4862](#).
24. S.L. Goyal, N. Kishore. The systematics of (n, α) reaction cross-sections at 14.5 MeV neutron energy. [Indian J. Phys. 84 \(2010\) 553](#).
25. M. Yiğit. Empirical formula on $(n, ^3\text{He})$ reaction cross-sections at 14.6 MeV neutrons. [Appl. Radiat. Isot. 105 \(2015\) 15](#).
26. M. Yiğit. New empirical formulae for (n, t) cross-sections at 14.6 MeV. [Appl. Radiat. Isot. 128 \(2017\) 307](#).
27. M. Yiğit. Analysis of (n, p) cross-sections near 14 MeV. [Appl. Radiat. Isot. 135 \(2018\) 115](#).
28. M. Yiğit, E. Tel. A study on empirical systematic for the (d, n) reaction cross-sections at 8.6 MeV. [Kerntechnik 79 \(2014\) 488](#).
29. M. Yiğit, E. Tel. Cross-section systematics of (d, p) reactions at 8.5 MeV. [Nuclear Engineering and Design 280 \(2014\) 37](#).
30. E. Betak et al. Activation cross-sections for reactions induced by 14 MeV neutrons on natural tin and enriched ^{112}Sn targets with reference to ^{111}In production via radioisotope generator $^{112}\text{Sn}(n, 2n)^{111}\text{Sn} \rightarrow ^{111}\text{In}$. [Radiochim. Acta 93 \(2005\) 311](#).
31. S.M. Qaim. A study of $(n, n\alpha)$ reaction cross-sections at 14.7 MeV. [Nucl. Phys. A 458 \(1986\) 237](#).
32. E. Tel et al. A new empirical formula for 14 - 15 MeV neutron-induced (n, p) reaction cross-sections. [J. Phys. G 29 \(2003\) 2169](#).

33. E. Tel, A. Aydin, G. Tanir. Investigation of the pairing effect using newly evaluated empirical studies for 14 - 15 MeV neutron reaction cross-sections. [Phys. Rev. C 75 \(2007\) 034614](#).
34. E. Tel et al. Semi-empirical systematics of $(n, 2n)$, (n, α) reactions cross-sections at 14 - 15 MeV neutron energy. [Int. J. Mod. Phys. E 17 \(2008\) 567](#).
35. E. Tel et al. The study of the $(n, 2n)$ reaction cross-sections for neighbor deformed nuclei in the region of rare-earth elements. [Acta Phys. Slov. 54 \(2004\) 191](#).
36. A. Aydin, E. Tel, A. Kaplan. Calculation of 14 - 15 MeV (n, d) reaction cross-sections using newly evaluated empirical and semi-empirical systematics. [J. Fusion Energ. 27 \(2008\) 308](#).
37. E. Tel et al. Investigation of 14 - 15 MeV (n, t) reaction cross-sections by using new evaluated empirical and semi-empirical systematic formulas. [J. Fusion Energ. 27 \(2008\) 188](#).
38. E. Tel et al. Application of asymmetry depending empirical formulas for $(p, n\alpha)$ reaction cross-sections at 24.8 and 28.5 MeV incident energies. [Appl. Radiat. Isot. 67 \(2009\) 272](#).
39. C.H.M. Broeders et al. *ALICE/ASH - Pre-compound and Evaporation Model Code System for Calculation of Excitation Functions, Energy and Angular Distributions of Emitted Particles in Nuclear Reactions at Intermediate Energies* (Germany, Forschungszentrum Karlsruhe GmbH, 2006) 238 p.
40. M. Herman et al. EMPIRE: Nuclear Reaction Model Code System for Data Evaluation. [Nuclear Data Sheets 108 \(2007\) 2655](#).
41. A.J. Koning, S. Hilaire, M.J. Duijvestijn. TALYS-1.0. In: [Proc. of the Intern. Conf. on Nuclear Data for Science and Technology. Nice, France, Apr. 22 - 27, 2007](#). EDP Sciences (2008) p. 211.
42. V.V. Zerkin, B. Pritychenko. The experimental nuclear reaction data (EXFOR): Extended computer database and Web retrieval system. [Nucl. Instrum. Methods A 888 \(2018\) 31](#).

Надійшла 01.04.2019
Received 01.04.2019